

Kartalla

– tutkittua EU:n nuoriso-ohjelmista

**Tutkimus-
katsaus**

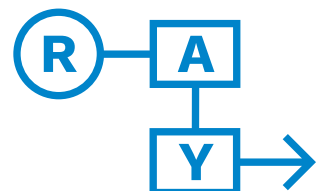
4 / 2024

RAY-verkoston seurantatutkimus: Erasmus+ Youth in Action -ohjelmaan osallistumisella on vaikutuksia nuorten elämään vielä kahdeksan vuotta hankkeen jälkeen

Kari Saari YTT, projektitutkija, Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämiskeskus Juvenia, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kartalla

– tutkittua EU:n nuoriso-ohjelmista

Tutkimus- katsaus

4 / 2024

Sisällys

RAY-verkoston seurantatutkimus: Erasmus+ Youth in Action -ohjelmaan osallistumisella on vaikutuksia nuorten elämään vielä kahdeksan vuotta hankkeen jälkeen.....	4
Nuoret arvioivat kiinnostuksen lisääntyneet hankkeiden myötä Eurooppaa ja Euroopan unionia kohtaan, hankekokemukset näyttäytyivät edelleen myönteisinä ja merkityksellisinä omassa elämässä.....	5
Suomessa hankkeet aktivoivat ja tukivat lisää jo valmiiksi aktiivisia kansalaisia, yhdelle nuorista hanke viitoitti tietä hänen nykyiselle työuralle, ja muutamat saivat lisäintoa osallistua uusiin Erasmus+ -hankkeisiin.....	6
Mitä uutta tietoa RAY-tutkimus toi esiin nuorten Erasmus+ Youth in Action -ohjelmaan osallistumisesta?.....	11

RAY-verkoston seurantatutkimus

RAY-tutkimusverkoston seurantatutkimuksessa kartoitettiin Erasmus+ Youth in Action -ohjelmaan osallistumisen pitkän aikavälin vaikutuksia nuorten kansalaistaitoihin ja osallisuuden kokemuksiin. Alkuperäinen seurantatutkimus toteutettiin kymmenessä maassa vuosina 2015–2019. Vuonna 2023 haastattelututkimus toteutettiin uudelleen, nyt kuudessa maassa. Suomesta mukana oli kuusi haastateltavaa.

KUVA: Tuukka Järventausta

RAY-verkoston¹ seurantatutkimus: Erasmus+ Youth in Action -ohjelmaan osallistumisella on vaikutuksia nuorten elämään vielä kahdeksan vuotta hankkeen jälkeen

Vuosina 2015–2019 toteutettu **Long-term Effects of Erasmus+: Youth in Action on Participation and Citizenship** -tutkimus² kartoitti Erasmus+ Youth in Action -ohjelmaan osallistumisen pitkän aikavälin vaikutuksia nuorten kansalaistaitoihin ja osallisuuden kokemuksiin. RAY-verkoston seurantatutkimuksessa haastateltiin nuoria ennen nuorisovaihtoa, nuorisovaihdon jälkeen ja Strasbourgin seminaarin jälkeen. Tämän lisäksi nuoret vastasivat neljästi samaan nettikyselyyn. Tutkimuksessa oli mukana 10 maata, ja haastatteluja tehtiin 117 nuoren kanssa. Tuolloin seurantatutkimuksen keskeinen tulos oli, että Erasmus+ -ohjelmaan osallistuminen oli parantanut nuorten kansalaistaitoja, voimistanut osallisuuden kokemusta ja lisännyt heidän aktiivisuuttaan erityisesti kansalais- ja järjestötoiminnassa sekä ympäristöasioissa.

Nyt, vuonna 2023 *Long-term Effects of Erasmus+* -seurantatutkimus³ toteutettiin uudelleen kuudessa maassa: Italiassa, Itävallassa, Maltalla, Saksassa,

Suomessa ja Tšekissä. Nyt RAY-verkoston tutkijat haastattelivat neljännen kerran yhteensä kolmekymmentä nuorta kartoittaen uudelleen neljän vuoden tauon jälkeen nuorten kokemuksia ja näemyksiä nuoriso-ohjelman vaikutuksista heidän kansalaistaitoihinsa sekä yhteiskunnalliseen osallisuuteen ja osallistumiseen. Suomessa haastattelututkimukseen osallistui yhteensä kuusi vapaaehtoista nuorta eri puolilta Suomea eli lähes puolet aiemmin haastatelluista suomalaisnuorista. Kaikkiaan kuudesta Euroopan maasta saatiin mukaan neljännelle haastattelukierrokselle noin kolmannes alkuperäisistä, kolme kertaa vuosina 2015–2019 haastatelluista nuorista.

Haastatteluiden tuloksia tulkitessa on syytä huomioida seuraavat kaksi eurooppalaisen aineistokokouksen erityispiirrettä: ① haastateltaviksi valikoitui yleisesti korkeasti koulutettuja ja jo ennen hankkeeseen osallistumistaan suhteellisen aktiivisia nuoria kansalaisia ja ② useimmat nuorista olivat osallistuneet lyhytkestoisiiin hankkeisiin, lähinnä nuorisovaihtoihin. Tosin Suomen aineistossa edustavuus oli hieman erilainen, sillä haastatel-

1 Lisätietoja Research-based Analysis and Monitoring of European Youth Programmes (RAY)-tutkimusverkostosta: <https://www.researchyouth.net/network/>

2 Lisätietoja vuosien 2015-2019 RAY LTE -tutkimuksesta ja sen tuloksista: <https://www.researchyouth.net/projects/lte/#1588113607577-0db2a92c-ab56>
https://www.researchyouth.net/wp-content/uploads/2021/11/RAY-LTE-FTA_20210324-research-report-clean.pdf

3 Katso lisätietoja: <https://www.researchyouth.net/projects/lte/text/#1588113607593-fab71a85-cfb2>

Tiivistelmä vuonna 2023 tutkimukseen osallistuneiden nuorten taustoista kaikissa maissa ja Suomessa

	Italia, Itävalta, Malta, Saksa, Suomi ja Tšekki	Suomi
Lukumäärä	30	6
Sukupuoli	Miehiä: 15 Naisia: 15	Miehiä 3 Naisia: 3
Koulutus- ja ammatillinen tausta	Opiskelemassa: 3 Töissä: 27	Opiskelemassa: 2 Töissä: 4
Ikä nyt	21–44-vuotiaita (keskiarvo: 29 vuotta)	22–33-vuotiaita (keskiarvo: 26 vuotta)
Toiminto, johon osallistui Erasmus+ -ohjelmassa	Nuorisovaihto: 21 Muut: 9	Nuorisovaihto: 6 Muut: -

luiden nuorien koulutustaustassa sekä aiemmassa yhteiskunnallisessa ja poliittisessa aktiivisuudessa oli eroja muita maita enemmän. Lähtökohtaisesti kansalaisina täysin passiivisia tai syrjäytyneitä nuoria ei Suomenkaan aineistossa ollut mukana.

Nuoret arvioivat kiinnostuksen lisääntyneet hankkeiden myötä Eurooppaa ja Euroopan unionia kohtaan, hankekokemukset näyttävät edelleen myönteisinä ja merkityksellisinä omassa elämässä

Kuuden eurooppalaisen maan haastatteluiden alustavista tuloksista⁴ voidaan tehdä seuraavat yleishuomiot hankkeiden pitkän aikavälin vaikutuksista haastateltaviin:

- Vain hyvin pieni joukko haastateltavista ei nähnyt mitään kestäviä hankkeiden vaikutuksia elämässään tai omasi kielteisiä näkemyksiä hankkeita kohtaan.
- Monet haastatelluista kertoivat oppimisvaikutuksista hankkeissa, jotka olivat edelleen merkityksellisiä. Oppimisvaikutukset vaihtelivat hyvin rajatuista yksittäisistä tiedoista ja taidoista laaja-alaisempiin vaikutuksiin omassa elämässä.
- Haastateltavien konkreettinen osallistuminen ja aktiivinen kansalaisuus vaihtelivat pitkällä aikavälillä ja eri elämänvaiheissa (esimerkiksi perheellistyminen, vanhemmuus, työt tai opiskelu). Myös korona-aika oli monelle haastateltavalle passivoiva aikakausi elämässä, jonka jälkeen uutta aktivoitumista ei ole tapahtunut.

⁴ Kansainvälisistä tutkimustuloksista ilmestyy oma erillinen tutkimusraporttinsa vuonna 2024.

- Monet haastateltavat kokivat itsensä Euroopan kansalaisiksi. Samoin hanke oli voimistanut Euroopan ja Euroopan unionin merkitystä heidän elämässään ja muuttanut asenteita myönteisemmiksi molempia kohtaan. Tosin ero Euroopan ja EU:n välillä ei ole aina selvä nuorten käsityksissä ja puheessa.
- Hankkeiden vaikutukset omaan henkilökohtaiseen kehittymiseen miellettiin varsin vahvoiksi.
- Samoin hankkeilla oli ollut vahva vaikutus monien nuorten koulutus- ja ammattiuriin.
- Useimmat haastetavista kertoivat äänestävänä vuoden 2024 europarlamenttivaaleissa.
- Monien haastateltavien ensimmäiseksi mieleen tullut spontaani muisto hankkeesta oli mahdollisuus tutustua ja olla vuorovaikutuksessa muiden maiden nuorten kanssa.

Suomessa hankkeet aktivoivat ja tukivat lisää jo valmiiksi aktiivisia kansalaisia, yhdelle nuorista hanke viitoitti tietä hänen nykyiselle työuralle, ja muutamat saivat lisäintoa osallistua uusiin Erasmus+ -hankkeisiin

Myös Suomessa kaikki haastateltavat mielsivät oman kiinnostuksen lisääntyneet Eurooppaa ja Euroopan unionia kohtaan hankkeisiin osallistumisen myötä. Samoin heidän hankekokemuksensa näyt-

täytyivät edelleen myönteisinä ja eri tavoin merkityksellisinä omassa elämässä. Seuraavan sivun esimerkkisitaatit tiivistävät hyvin keskeiset tiedolliset ja taidolliset hankevaikutukset ja -kokemukset, jotka olivat edelleen, lähes kymmenen vuotta hankkeeseen osallistumiseen jälkeen merkityksellisiä nyt haastatelluille nuorille aikuisille.

Yleisesti koettiin, että hankkeet olivat lisänneet kiinnostusta kansainväliseen yhteistyöhön, opettaneet ryhmätyötaitoja sekä antaneet rohkeutta ja itseluottamusta toimia erilaisten ihmisten kanssa yhdessä. Suomen haastateltavat eivät mieltäneet, että hankkeella olisi ollut vaikutusta yleisesti heidän yhteiskunnalliseen tai demokraattiseen kansalaistoimintaan tai -osallistumiseen. Tämä voi osin johtua perinteisestä, konservatiivisesta tavasta ymmärtää aktiivista kansalaisuutta, missä esimerkiksi vapaaehtoistyö, vapaamuotoinen yhteisötoiminta tai individualistinen aktivismi jäävät huomiotta⁵. Mikäli aktiivinen kansalaisuus ymmärretään käsitteenä laajasti eli aktiivisena toimintana yhteisössä ja yhteisön hyväksi⁶, niin kukaan nyt haastatelluista ei ole ollut eikä ole edelleenkaan 'passiivinen' kansalainen. Kuten kansainvälisessäkin haastatteluaineistossa, niin erilaiset elämäntilanteet (kuten parisuhde, vanhemmuus, työ- tai opiskelukiireet) olivat ainakin hetkellisesti vaikuttaneet ennen hyvin aktiivisten haastateltavien mukaan

⁵ Katso esim. Bárta, O. (2021). Key Concepts in Meaningful Youth Political Participation. Teoksessa: Lana Pašić (toim.): Meaningful Youth Political Participation in Europe. Concepts, Patterns and Policy Implications. Research Study. EU: Council of Europe and European Commission, pp. 11-36. <https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261953/PREMS+149821+G-BR+2600+Study+on+Youth+political+participation+WEB+16x24+%281%29.pdf/d2ecb223-edda-a9d2-30f7-c77692a086bd>

⁶ Katso esim. Hoskins, B. (2014). Active Citizenship. Teoksessa. Michalos, A.C. (toim.) Encyclopedia of Quality of Life and Well-Being Research. Springer, Dordrecht. https://doi.org/10.1007/978-94-007-0753-5_16

heidän kansalaisosallistumiseensa passivoivasti. Samoin korona-aika oli pakostakin rajoittanut parin haastateltavan osallistumista ja aktiivisuutta,

eikä uutta aktivoitumista järjestö- ja vapaaehtoistyössä ollut vielä tapahtunut.

Esimerkkejä haastateltavien esiin nostamista hankkeiden vaikutuksista heidän elämäänsä:

Sosiaalisia taitoja:

"Sosiaalinen vahvuus, että persoona vaikuttaa enemmän kuin kielitaito ja muut asiat. (...) Koen, että tällaiset jutut ovat aina jollain tapaa hyväksi sosiaalisille taidoille"

Itseluottamusta:

"Olin jo silloin aktiivinen ja osallistuin moniin juttuihin... Se antoi minulle itseluottamusta ja ehkä varmennusta elämään, että 'Hei, sinä voit osaat tehdä monia asioita!'"

EU-tietoisuutta:

"Minusta se auttoi ymmärtämään erilaisia tapoja elää EU:ssa. Sait mahdollisuuden tavata ihmisiä ja tajuta, että eivät he ole niin kovin erilaisia kuin täällä Suomessa. Opit paljon ja sait tärkeän kosketuksen kansainvälisyyteen, joka on hyvin tärkeää."

Monikulttuurinen toiminta:

"Se oli ensikosketus tähän teemaan. Maailmassa on muitakin ihmisiä ja maita, jotka ovat minun kaltaisiani. Teimme yhteistyötä ja monia asioita yhdessä. Silloin tajusin, että 'Hei, en ole täällä yksin!'"

Kiinnostusta ulkomailla asumiseen:

"Ehkä sillä on ollut vaikutus halukkuuteeni tehdä tulevaisuudessa töitä ulkomailla. Olen kiinnostunut ideasta. Haluan nähdä lisää maailmaa ja tehdä kansainvälistä työtä."

Suuntaa omaan ammatilliseen uraan:

"Tajusin merkityksen ja vaikutuksen vasta vähän myöhemmin. On mahdollista, että jos en olisi osallistunut projektiin, niin en olisi opiskellut nuorisotyöntekijäksi tai työskentelisi kansainvälisten asioiden parissa."

Haastateltavien näkemykset hankkeiden vaikutuksista ja niiden erityispiirteistä tulevat selkeämmin esille yksilötasolla. Seuraava taulukko tiivistää

kunkin haastateltavan 'näkemysten kaaren' ensimmäisestä neljanteen haastatteluun:

Suomalaishaastateltavien näkemykset omasta hankkeesta ja sen vaikutuksista neljässä eri haastattelussa

Nainen, 33 vuotta, ammatillinen tutkinto, kulttuurialan yrittäjä

Haastattelu 1 (ennen hanketta)

- motiivina oppia kansainvälistä vuorovaikutusta ja toisista kulttuureista
- ei kiinnostusta politiikkaan, äänestää velvollisuudesta
- kiinnostunut ruohonjuuritason yhteiskunnallisesta ja poliittisesta toiminnasta

Haastattelut 2 ja 3 (hankkeen vaikutukset osallistumisen jälkeen)

- sai rohkeutta ja taitoja organisoida tapahtumia ja kirjoittaa hakemuksia
- oppi tekemään kompromisseja muiden ihmisten kanssa
- sai lisätietoa Euroopan maista ja ihmisistä, lisäsi halua asua ulkomailla

Haastattelu 4 (pitkän aikavälin vaikutukset vuonna 2023)

- muisti yhä samat vaikutukset ja piti niitä edelleen tärkeinä henkilökohtaisessa elämässä
- hankkeella ei merkittäviä vaikutuksia omaan henkilökohtaiseen tai ammatilliseen kehitykseen

Mies, 29 vuotta, ammatillinen tutkinto, töissä terveysalalla

Haastattelu 1 (ennen hanketta)

- motiivina oppia lisää Puolasta ja sen kulttuurista
- pitää vähemmistöryhmien oikeuksia ja tasa-arvoa tärkeänä yhteiskunnassa
- aktiivinen toimija kahdessa valtakunnallisessa nuoriso-organisaatiossa

Haastattelut 2 ja 3 (hankkeen vaikutukset osallistumisen jälkeen)

- oppi uusia asioita Puolasta ja sen kulttuurista
- sai lisätietoa EU:sta ja seuraa EU-asioita aiempaa aktiivisemmin
- omat näkemykset demokratiasta olivat tulleet myönteisemmiksi
- sai lisää itsevarmuutta osallistua yhteiskunnalliseen ja poliittiseen toimintaan
- sai vahvuutta/uusia taitoja tehdä hakemuksia ja järjestää tapahtumia ryhmänä
- kielitaito ja ryhmätyötaidot paranivat

Haastattelu 4 (pitkän aikavälin vaikutukset vuonna 2023)

- hankkeella ei vaikutusta omaan kansalaistoimintaan (oli aktiivinen jo aiemmin)
- hankkeessa oppi sosiaalisia taitoja ja itsevarmuutta toimia kansainvälisessä ympäristössä

Mies, 22 vuotta, yliopisto-opiskelija, sivutoiminen yrittäjä

Haastattelu 1 (ennen hanketta)

- motiivina hankkeen terveys- ja hyvinvointiteema
- hyvin työorientoitunut (oma yritys jo nuorena koululaisena); nuorten edustajana useissa eri päätäntäelimissä (monipuolinen "organisaatioaktiivi")

Haastattelut 2 ja 3 (hankkeen vaikutukset osallistumisen jälkeen)

- oppi taitoja hankkeiden ja oman työskentelyn suunnitteluun ja organisoimiseen; sai rohkeutta/itseluottamusta järjestää KV-hankkeita itsenäisesti
- näkemykset EU:ta kohtaan tulivat positiivisemmaksi ja EU näyttäyty vähemmän byrokraattisena kuin ennen
- oppi lisää muista kulttuureista ja muiden maiden ihmisistä

Haastattelu 4 (pitkän aikavälin vaikutukset vuonna 2023)

- hankkeella ei vaikutusta omaan kansalaistoimintaan (oli monipuolisesti aktiivinen jo ennen hanketta)
- hanke lisäsi ymmärrystä ja mielenkiintoa kansainvälisyyttä kohtaan, joka on nykyisin itsestään selvä osa omaa elämää
- hanke antoi tuolloin nuorelle ihmiselle rohkeutta ja itsevarmuutta järjestää tapahtumia itse

Mies, 30 vuotta, ammatillinen tutkinto, töissä tekniikan alalla

Haastattelu 1 (ennen hanketta)

- motiivina halu tavata uusia ihmisiä muista maista, oppia muiden maiden kulttuureista ja historiasta sekä parantaa omia sosiaalisia taitojaan (koki olevansa ujo)
- toivoi oppivansa suvaitsevammaksi (negatiivisia mielikuvia maahanmuuttajista ja venäläisistä)
- ei kiinnostusta virallista poliittista toimintaa kohtaan; kriittisiä tai negatiivisia näkemyksiä poliitikoista ja puoluepolitiikasta; äänestää vaaleissa (pitää kansalaisvelvollisuutena)

Haastattelut 2 ja 3 (hankkeen vaikutukset osallistumisen jälkeen)

- sai rohkeutta englanninkieliseen vuorovaikutukseen
- hanke paransi sekä sosiaalisia että ryhmätyötaitoja
- mielenkiinto ja uteliaisuus muita (Euroopan) maita ja niiden kulttuureja kohtaan kasvoi hankkeen myötä

Haastattelu 4 (pitkän aikavälin vaikutukset vuonna 2023)

- piti samoja vaikutuksia edelleen merkityksellisinä opittuina taitoina (englanninkieliset vuorovaikutustaidot, kehittyneet ryhmätyötaidot)

Nainen, 22 vuotta, AMK-opiskelija

Haastattelu 1 (ennen hanketta)

- motiivina parantaa espanjan kielen taitoja, oppia Espanjasta ja sen kulttuurista lisää
- ei kiinnostusta kotimaan tai EU:n politiikkaa kohtaan; seuraa uutisia joistain yhteiskunnallisista aiheista
- positiivisia näkemyksiä EU:n ja Suomen politiikasta ja demokratiasta

Haastattelut 2 ja 3 (hankkeen vaikutukset osallistumisen jälkeen)

- kiinnostus muita kulttuureja (erityisesti Espanjan) kohtaan kasvoi
- matkustus toiseen maailmaan monipuolisti omaa maailmankuvaa

Haastattelu 4 (pitkän aikavälin vaikutukset vuonna 2023)

- muistaa vaikutuksina edelleen espanjan kielen kehittymisen, kasvaneen kiinnostuksen kansainvälisyyttä ja muita kulttuureja kohtaan ja oman maailmankuvan monipuolistumisen
- nykyisin mieltää, että EU-hankkeita ohjaa/ohjasi piilotetut ("vihervasemmistolaiset") poliittiset arvot, joita ei nuorempana ymmärtänyt

Nainen, 23 vuotta, AMK-tutkinto, töissä nuorisoalalla

Haastattelu 1 (ennen hanketta)

- motiivina tulla kansainvälisemmäksi (oppia enemmän maailmasta ja ihmisistä) sekä parantaa omaa englannin kielen taitoa
- poliittinen ja demokraattinen osallistuminen kiinnostaa jonkin verran; ei konkreettista poliittista tai kansalaisosallistumista
- mieltää itsensä jonkin verran eurooppalaiseksi; myönteisiä näkemyksiä Euroopasta ja EU:sta

Haastattelut 2 ja 3 (hankkeen vaikutukset osallistumisen jälkeen)

- kiinnostus matkustamista kohtaan kasvoi (vapaa liikkuvuus Euroopassa)
- hanke vahvisti kokemusta kosmopoliittisena/eurooppalaisena ihmisenä
- sai osallistumisen aikana idean opiskella nuorisotyöntekijäksi tulevaisuudessa

Haastattelu 4 (pitkän aikavälin vaikutukset vuonna 2023)

- hankkeella tärkeä merkitys hänen opiskelu- ja työuralleen (halu tehdä töitä nuorten kanssa ja kansainvälisten teemojen parissa)
- hanke tärkeä ensi kosketus kansainvälisyyteen ja mieleenpainuva henkilökohtainen kokemus

Suomen haastateltavien yksilöllinen tarkastelu havainnollistaa hyvin sen, että hanke voi olla merkityksellinen ja vaikuttava hyvin eri tavoin. Se voi olla jälkikäteen arvioiden ollut elämän suuntaa (kuten ammatillista uraa) ohjaava tapahtuma tai mukava sosiaalinen yhteisprojekti, jolla on arvo sinänsä ja joka on auttanut oppimaan uusia asenteita, tietoja ja taitoja, joista on hyötyä elämässä edelleen. On syytä muistuttaa, että suomalaishaastateltavien kohdalla kyseessä oli hyvin lyhytkestoisista nuorisovaihtoaktiiviteeteista, ei esimerkiksi kuukausien vapaaehtoistyöstä ulkomailla. Siihen suhteutettuna hankkeiden pitkän aikavälin vaikutukset ovat varsin merkittäviä ja pysyviä: vaikutusten arvioinnit heti hankkeen jälkeen ja nyt lähes kymmenen vuotta myöhemmin näyttävät nuorten kertomina hyvin samankaltaisilta.

Mitä uutta tietoa RAY-tutkimus toi esiin nuorten Erasmus+ Youth in Action -ohjelmaan osallistumisesta?

RAY-tutkimuksen tuloksista voi vetää yhteen seuraavat johtopäätökset ja kriittiset pohdinnat:

- Tutkimus toi esiin ja vahvisti käsitystä siitä, että eurooppalaiseen nuoriso-ohjelmaan osallistumisella voi olla nuorten elämään monipuolisia ja pitkäaikaisia vaikutuksia.
- Nuorten tutkimukseen osallistuminen jo itsessään mahdollisti nuorille omien hankkokomustensa pitkän aikavälin pohdiskelun ja reflektoinnin. Tämä on voinut vahvistaa ainakin joidenkin nuorten oppimiskokemusten muistamisen ja jopa vahvistumisen.
- Nuorten oppimiskokemuksia ja hankkeiden vaikutuksia on hyvä arvioida nuorilähtöisesti. Nyt tehty tutkimus toi esiin, että nuoret voivat kokea oppineensa hyvin erilaisia uusia henkilökohtaisia asenteita, tietoja ja taitoja. Nämä kaikki ovat merkkejä hankkeiden onnistumisesta yksilötasolla.
- Eurooppalaisessa nuorisopoliitikassa pitkään käytetty käsite *aktiivinen kansalaisuus* vaatisi täsmennystä ja nuorilähtöisempää sisällöllistä päivitystä. Erityisesti tämä koskee nuorten poliittisen osallistumisen monimuotoisempaa ymmärtämistä, joka kunnioitaisi paremmin nuorten yhteiskunnallisen ja poliittisen osallistumisen uusia muotoja, joissa esimerkiksi vapaaehtoisuus, joustavuus ja yksilöllisyys korostuvat toiminnassa ja toimintamuodoissa. Äänestäminen, puolue-toiminta ja/tai edustuksellinen demokratia ja sen järjestäytyneet muodot eivät heijasta monien nuorten aktiivisen kansalaisuuden moninaisuutta nykypäivänä.
- Tutkimus herätti myös kriittisen kysymyksen siitä, missä määrin eurooppalainen nuoriso-ohjelma ja sen toiminnot (tai niihin liittyvä tutkimus) keräävät osallistujiksi jo valmiiksi aktiivisia nuoria kansalaisia? Missä määrin passiiviset ja syrjäytyneet nuoret jäävät vaille osallistumisen mahdollisuuksia? Tulevissa tutkimuksissa näitä mahdollisia nuorten sisään- ja ulossulkemisen rakenteellisia prosesseja Erasmus+ -ohjelmissa olisi syytä selvittää tarkemmin.

Kartalla

– tutkittua EU:n nuoriso-ohjelmista

Tutkimus- katsaus

4/ 2024

Nuorison, kulttuurin ja liikunnan kansainvälistymispalvelut

Opetushallitus | Hakaniemenranta 6, PL 380, 00531 Helsinki

www.oph.fi/EU-ohjelmat-nuorisoalalle

ISBN 978-952-13-6939-1 (pdf)